

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutrajje izdaje opoldne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemans ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 30 h. ali gl. 6 60
 pol leta 6 . 60 3 30
 četrt leta 3 . 40 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.
 Od 23. julija 1903. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoldne.

Naročnine sprejema upravnitvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne oziramo.

Ogledi in poslanice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 3 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 3. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnitvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnine in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamoje in druge reči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnitvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 30 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwars v Solaki ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Gor. Tiskarna: A. Gabrčček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Slovenska Čitalnica“ v Gorici.

Lepi, plemeniti so bili nameni, s katerimi je stopila v življenje „Slovenska Čitalnica“ v Gorici. Ne bomo razkladali tu njene razvitka, konstatovati hočemo le dejstvo, da se je bila lepo razvila, da je bila dično zavetišče mestne inteligence slovenske, da so jo posejali radi naši izvenmestni razumniki, in ako je prišel v Gorico kak izvengoriski rodoljub, ni zamudil prilike, stopiti tudi v Čitalnico. V Čitalnici se je čula svoj čas marsikaka rodoljubna beseda in marsikaka važna reč v našem javnem življenju je poklila v njenih prostorih. Toda to so bili časi, zlati časi, ki pa so se spremenili, in sicer spremenili tako korenito, da Čitalnice ni več spoznati. Izginilo je iz nje rodoljublje, izginila unema za sveto slovensko stvar, in naselila se je v njenih prostorih skrajna neustrpnost, intrigantstvo, osebno sovraštvo najvišje potence, in tam, kjer je bilo včasih govora o vitalnih rečeh našega naroda, kujejo politični pustolovci klep na klep, kako bi to in ono neljubo jim osebo oskodovali in jo odstranili, pustivši v nemar vsako narodno delo. Odkar je počil razkol, se je spreminila Čitalnica v bojno posvetovalnico klerikalnih generalov in adjutantov, od takrat dalje ne zasleduje več svojega pravega namena, od takrat dalje pa tudi gre nizdol na celi črti. Kadar kaj priredi, so muke in težave, vabi se in kliče, vpliva, namiguje in grozi, da se končno spravi nekaj skupaj, nekaj, kar kaže prav žalostno lice v primeri z nekdanj. Na odru nastopajo celo ljudje, ki so bili včasih le mirni poslušalci ali so stregli. Toda tako je in drugače ne more biti, dokler bo Čitalnica v krempljih reprezentantov posebejne zagrizenosti in dokler ne stopi s strankarskega stališča.

Mi ne pišemo teh vrst morda iz kake mrznje do Čitalnice kot take, o ne, ker v nas ni niti kapljice mrcinske krvi, katera hrepeni le po tem, da bi uničila kaj, kar ni napojeno z njenim sokom, o ne, ampak prav obratno, mi nimamo nič proti Čitalnici kot taki, in niti z besedo bi se je ne taknili gra-

jalno, da ni padla v roke najhujšim zagrizenem iz klerikalnih vrst, ki uganjajo tam svojo osebno in klerikalno politiko, katera je naperjena proti vsomu, kar ni barvano z najpristnejšo klerikalno barvo.

Obzalovanja je vredno, da je padla Čitalnica tako n'ko, obzalovati je zlasti, da se uganja iz nje s pomočjo raznih c. kr. ljudij politika, ki neizmerno škoduje že sedaj slovenskemu narodu na Goriškem in katere britke posledice bodo čutili se zanamci. Imena onih, ki jo uganjajo, ostanejo zapisana v naši politični zgodovini na najtemniši strani. „Slovenska Čitalnica“ je izvir vseh tistih lumparij, ki so se delale in se še delajo proti dr. Tumi, Gabrččku itd., proti našim denarnim zavodom in narodnim podjetjem, društvom itd., v Čitalnici je izvir vse tiste grde časnikarske gonje, v kateri zaslužijo naši klerikalci „Grand Prix“, iz Čitalnice pa se tudi strahuje ljudi in vpliva v smislu osebnega sovraštva po receptu L'guorijanske morale, ki je temelj klerikalni politiki, iz Čitalnice izvira občudovanja vredna delavnost drugodi skrajno malomarnih ljudij, ki podira in ruši, kar drugi zidajo, in nekako v zasmehek nekdanjemu čistoslovenskemu stremljenju v Čitalnici izhaja iz nje narodna mladenost in nebriznost za boj za naše svete pravice, s kratka: v njej pašujejo najbolj strupeni klerikalci, s katerimi je nemogoča vsaka stvarna beseda, Čitalnica je domena generalnega štaba klerikalne „vlade“, ki sestoji iz najhujših steklinovincev.

In vendar bi bilo lahko drugače! Ako bi stala Čitalnica izven političnega boja ter bi ne gospodarili v njej znani možje, bi se lahko razvijala prav lepo, in četudi bi ne bilo tako, kakor nekdanj, bi stalo društvo vendar na tem stališču, da bi delalo čast slovenskemu imenu v Gorici.

Tako pa je, kar je, in drugače ne bode še kmalu, dokler ne odnehajo od „dela“ sedanje merodajne moči, ki so tako zaslepljene, da ne vidijo, kako drvi nizdol. In nizdol gre tako, da pride težko še kedaj navzgor....

Toda vse se spreminja, in ko nastopijo novi časi, katerih se izvestni ljudje z

vso silo branijo in bojijo, se spremení marsikaj tako, da se bo gledalo na sedanjost dobo Čitalnice kot najtemnišo v njeni zgodovini. Dolté pa je še čas, pustimo mu prosti tek!

Iz klerikalnega sveta.

Celjski Slovenci so se pogajali pred časom s tamkajšnjim opatom Ogradijem, oziroma z lavantinskim škofom M. Napotnikom, za prostor ob državni cesti v Gaberje pri Celju. Na tem prostoru je bilo nekdanj pokopališče, ki se je pa opustilo. Slovenci so nameravali kupiti ta svet v to svrhu, da se postavi tam slovenski gimnazij, ako bi ne bilo mogoče storiti tega v Celju samem. Nemci so bili radi tega pokoncu in hlinili so svojo pobožnost in spominjanje mrtvih, napadali škofa in opata, in konec je bil ta, da so se pogajanja razbila. Razbila so se s Slovenci, pričela pa z Nemci, in slovenski škof je končno dospel do tega, da dá oni prostor rajši Nemcem pod enakimi pogoji nego Slovencem. Tako dela slovenski sin na škofijski stolici, ki je slepo orodje vlade in Nemcev. To je nečuvven skandal, o katerem pa naši pobožni katoliški listi ne bodo pisali. Tako se s pomočjo slov. škofa Slovencem na Štajerskem otežkuje boj, in tako gre slov. škof na roke najzagrizenjšim Nemcem v ljuten. boju proti Slovencem, ki se borijo le za svoje sveto pravico. Skandal! O ti slovenski škofje!

Zaplenjeno.

Zaplenjenih je 48 vrst, v katerih je povedano, kako je pridigal neki francoski duhovnik o cesarju Francu Jožefu. — Vse to smo ponatisnili iz „Slov. Naroda“, ki ni bil zaplenjen. V Ljubljani dovoljeno, v Gorici -- zaplenjeno!

Na to pravi „Slov. Nar.“: Tako, sedaj pa vemo! Ali ni to prav hudčevsko klerikalna hudobija? Kdo pa je bolj katoliški, kakor cesar Franc Jožef? Vsako leto se vdeležijo pobožno na Telovo procesije, umiva ponižno o Veliki noči 12 starcom noge, hodi pridno v cerkev in k spovedi, se strogo posti, zida katoliške cerkve, daruje vsako leto o božiču papežu 100.000 K, da 100.000 K za mase po pokojni cesarici, štiti s svojo osebo vse rimsko-katoliške težnje, sprejema v svoje dežele pregnane menihe, pomilosti vsako leto par tucatov črnosuknježev, ki so bili za različne lopovštine obsojeni itd. itd. Srce, kaj hočeš se več? Ali more biti kak vladar se bolj katoliški, kakor je cesar Fran Jožef? Člani cesarske rodbine romajo v Rim in poljubujejo ponižno nogo rimskemu papežu.

Zaplenjeno.

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Tu stori vse natanko, kakor mu je bilo naročeno. Kakor v Saint-Valery dobi tudi tukaj popolnoma osedlanega konja, ki ga je pričakoval; hoté vzeti iz sedla pištolo, opazi, da so bile v novem sedlu istotako pištolo.

- »Vaš naslov v Parisu?«
- »Gardni hôtel, stotnija Des Essarts.«
- »Prav,« odvrne krčmar.
- »Katero pot moram iti?« vpraša d'Artagnan.
- »Proti Rouenu, toda mesto morate pustiti na desni. Vstavite se v mali vasi Econis, tam je samo jedna krčma, »Ščit Francije«. Ne sodite po zunanosti; v hlevu stoji konj, ki je jednak tem-le.«
- »Isto geslo?«
- »Popolnoma.«
- »Z Bogom, gospod!«
- »Srečno pot, plemič! Ali trebate še česa?«
- D'Artagnan odmaje z glavo in odhiti po bliskovo.
- V Econisu se ponovi isti prizor: tudi tukaj dobi prijaznega krčmarja in svežega, spočitega konja; kakor prej pusti tudi zdaj za seboj svoj naslov in oddirja z isto hitrostjo v Pontoise. Tu poslednjič zamenja konje in ob devetih dospe v najsilnejšem diru na dvorišče palače gospoda de Trévillu.
- V dvanajstih urah je prejezdil skoro šestdeset milj.

Gospod de Trévillu ga sprejme, kakor bi ga bil videl komaj zjutraj; samo roko mu stisne nekoliko močneje nego po navadi, in pove mu, da je stotnija gospoda Des Essarts na straži v Louvreu in da se more vrniti na svoje mesto.

XXII.

Merlaison.

Drugi dan se je po celem mestu govorilo samo o plesu, kateri priredijo mestni sodniki na čast kralju in kraljici in na katerem bodeta plesali Njuni Veličanstvi prosluli Calet Merlaison, ki je bil kralju najljubši.

Že osem dnij so pripravljali v mestni hiši vse potrebo za ta slavnostni večer. Mestni mizar je napravil oder za povabljeni dame; meštni špecerist je nataknil po dvorani dve sto voščenih sveč, kar je bila za oni čas nezasiščana potrata; končno je bilo naročenih dvanajst goslarjev, in z ozirom na to, da jim je bilo igrati vso noč, so jim dovolili dvakratno običajno plačo.

Ob desetih zjutraj je prišel gospod de La Coste, praporščak kraljeve garde, v spremstvu dveh podčastnikov in čete vojakov, ter zahteval od kastelana, ki se je zval Clément, vse ključe od vrat, sob in pisarn mestne hiše. Te ključe so mu izročili takoj; na vsakem izmed njih je bil pritrjen listek, na katerem je bilo napisano, za kaj je določen, in od tega trenutka je bil gospod de La Coste pooblaščen, stražiti vsa vrata in vse vhode.

Ob ednajstih je prišel zopet gardni stotnik Duhalier s petdesetimi vojaki, ki so takoj zasedli v mestni hiši vsa vrata, katera so jim določili.

Ob treh ste prišli zopet dve stotniji gard, jedna francoska in jedna švicarska. Francoska stotnija gard je bila sestavljena iz polovice moštva gospoda Duhaliera in iz polovice moštva gospoda Des Essarts.

Ob šestih zvečer so pričeli prihajati povabljeni. Po vrsti, kakor so prihajali, so se jim odkazali prostori v veliki dvorani.

Ob devetih je prišla gospa prvega predsednika. Ker je bila za kraljico najvišja dama slavnosti, so jo sprejeli mestni gospodje in ji odkazali prostor v loži, ki je bila nasproti kraljičini.

Ob desetih so pripravili za kralja mizo v mali dvorani poleg cerkve Saint-Jean, nasproti srebrnega mestnega buffeta, katerega so stražili štirje gardisti.

Ob polnoči se je začulo glasno klicanje in pozdravljanje: kralj se je peljal po ulicah, ki vodijo iz Louvrea v mestno hišo in so bile vse razsvitljene z barvastimi svetilkami.

Pred seboj s šestimi slugami, ki so nosili v rokah baklje, grede gospodje sodniki in svojih suknenih oblačilih takoj kralju naproti in ga srečajo pod stopnicami, kjer ga pozdravi prvi izmed trgovcev. Kralj odvrne ta pozdrav in se opraviči, da prihaja tako pozno, zvrtače vso krivdo na gospoda kardinala, ki ga je zadrževal do ednajstih s pripovedovanjem o državnih zadevah.

Njegovo Veličanstvo, ki je bilo oblečeno slavnostno, so spremljali Njegova kraljevska Visokost,

tal je torej zrtve svoje slepe vere! Cesar Janež Jožef, glavni velekatoliški habsburški je pač za katoliško cerkev že storil več, kakor marsikateri svetnik!

In zato ga Bog kaznuje? Kaka pa je taka vera? Tako brezmiselno, tako fanatično in hujskajoče govori popje, kjer se čutijo v svojem elementu. Ali ni torej le prav, da so jim na francoskem pošteno postrigli peroti?! Tudi Avstrija nujno potrebuje Combasa!

Davčne olajšave za duhovnike. „Kor. list za katoliško duhovščino“ priobčuje, da se imajo vsled „milejše prakse“ finančne oblasti v bodoče od obresti cerkvenega privatnega premoženja, od pristojbin za sedeže in pogrebe, kateri dohodki so po zakonu podvrženi rentnemu davku, odračunati vsa bremena, kakor prejemki ustanov, davki, vse cerkvene potrebnosti, popravila, plače itd. in samo, če bi po tem odračunu še ostala večja svota kakor 1200 kron, se ima od iste predpisati rentni davk. K temu pristavlja vidnim veseljem imenovani list: Le mai cerkev bo na ta način izkazalo več nego 1200 K dohodkov in bodo vsled tega popolnoma proste vsakega rentnega davka. Konstatujemo, da določa § 130. lit. 1. rent. zak., da se imajo od rent odračunati samo ona bremena, ki so z njo v neposredni zvezi in ki temelje na privatnem pravu, nikakor pa ne druga bremena, zlasti pa ne ustanove. Iz tega je razvidno, da so te davčne olajšave duhovnikom in cerkvi popolnoma nezakonite! Kdo je neki te protipostavne olajšave izposloval? Gotovo tisti ljudje, katerim so v korist, to so duhovniki, v prvi vrsti pa duhovniki-poslanci! Popje ponajveč zastopajo kmeta, obrtnika in trgovca. Kaj pa store zanj? Doma ga derejo kar brez noža in mu iztiskajo zadnji novčič. Če jih pa pošljejo ti kmetje, obrtniki in trgovci v državni zbor, da bi jih zastopali in se potegovali za njih koristi, pa skrbe samo za svoj žep, da se jim znižajo davki, njihovi volilci pa naj še nadalje ječe pod pezo nezgodnih davčnih bremen. Ali se pravi to — zastopati svoje volilce, ako se odvalé bremena s svojih ram in se nalože volilcem? Kdaj se bodo klerikalni volilci izpametovali in obrnili hrbet takim zagovornikom svojih pravic?

DOPISI

Iz Mirna. — Prva veselica našega novo ustanovljenega društva „Ipava“ se je vršila v nedeljo 15. t. m. in je skončala prav povoljno v celem obsegu. Čeprav je bilo vreme nestanovitno, in pri začetku celo deževno, je bila udeležba od strani domačinov in okoličanov obilna, tako da dvorana gosp. Ivana Faganelja je bila prenapolnjena občinstva.

Za požrtvovalnost se moramo zahvaliti najprvo našemu slav. županstvu, katero nam je slo na roko s potrebnim za okinčavo dvorane in drugega, potem gospej predsednici,

njegov brat, grof de Soissons, veliki prior, vojvoda Longueville, vojvoda d'Elbeuf, grof d'Harcourt, grof de la Roche-Guyon, gospod de Liancourt, gospod de Baradas, grof de Cramail in vitez de Souveray.

Vsi so opazili, da je kraljevo obličje temno in zamišljeno.

Jeden kabinet je bil pripravljen za kralja in jeden za njegovega brata. V obeh so visela oblačila mask. Isto je bilo pripravljeno za kraljico in za gospo predsednico. Gospodje in dame iz spremstva Njunih Veličanstev so se imeli oblačiti po dva in dva v sobah, ki so bile pripravljene za to.

Predno je odšel kralj v kabinet, je naročil, naj ga obvestijo takoj, če pride kardinal.

Pol ure po kraljevem prihodu se oglasiyo z najnovi klici: ti so naznanjali prihod kraljice: sodniki napravijo kakor prej in gredo s singami pred seboj naproti odličnemu gostu.

Kraljica vstopi v dvorano: vsi opazijo, da ima ravno tako kakor kralj žalostno in izmučeno obličje.

V hipu, ko vstopi kraljica, se odgrne zastor majhne tribune, in prikaže se blede obraz kardinala, ki je bil oblečen kot španski vitez. Njegove oči se vpro v kraljico, in smehljač grozovitega veselja mu zaigra na ustnicah: kraljica še ni imela svojih demantnih klinčkov.

Kraljica obstane za hip, da bi sprejela poklon mestnih gospodov in odgovorila na pozdrav dam.

Naenkrat se prikazeta kralj in kardinal pri jednih izmed vrat dvorane. Kardinal mu je tiho nekaj pripovedoval, in kralj je bil zelo blede.

Kralj se napoti skozi množico in stopi h kraljici brez maske, komaj z zavezanimi trakovi svoje suknje.

Madame, ji reče z razburjenim glasom, izvolite

gospej Sandrinovi in Faganelovi za kint odra, kakor vsem onim, ki so količkaj pripomogli v to svrhu.

Posamezne točke sporeda so se vršile dobro. Prvo je pozdravil gosp. predsednik v kratkem nagovoru navzoče občinstvo, na to je sledil slavnostni govor gosp. H. Saksida, kateri je pojamil prekristni namen ustanovitve tega društva, ter navduševal domačine in vse skupaj do zloznosti, edinosti in napredka; govoril je prav dobro in nevstrahljivo.

Na to je nastopil mešani zbor s pesmijo „Vprašaj, čemu da si Slovenka“, kateri je pel povoljno. Samospjev „Dekliška tožba“ s spremljevanjem klavirja je pela gosp. Roza Saksida in žela od občinstva burno ovacijo, tudi moški zbor „Oj slovenska zemljica“ in mešani zbor „Oj hišica očetova“ so želi od občinstva mnogo odobravanja in s tem pokazali, da v malem času obstanka društva so bili popolnoma kos svoji nalogi.

Nova ne še na odru v tukajšnji okolici igrana igra „Kmetka osveta“ se je igrala jako dobro, posebno vlogo matere je igrala gosp. B. Ferletic jako dobro kakor tudi vlogo dekle (služkinje) gosp. Roza Saksida, in enako vlogo sina je igral gosp. Josip Marusić jako dobro, kakor tudi vsi drugi ostali igralci. Splošno rečeno, ni bilo pričakovati, da bo zamoglo mlado se le v kratkem času ustanovljeno društvo tako dobro izvršiti svojo nalogo. Vse čast gosp. voditelju A. Ferlatu.

Zahvaljujemo se za udeležbo bratskim društvom iz Št. Andreža in Dornberga, ali naj nam oprostijo, ako nam ni bilo mogoče, jih postreči povoljno s prostori, ker dvorana je bila premala za tako obilno udeležbo. Pridobujmo se potrudimo v vsakem oziru zadovoljiti.

Dostavek: O tej veselici smo dobili še drug dopis, iz katerega posnemamo to-le:

Kedo bi si bil kedaj mislil, da naša vedno do sedaj zaspana, zapuščena občina dočaka še tako znamenitega dne kakor ga je čakala v nedeljo. Nekaj časa je bilo prav žalostno v Mirnu, ker sovraštvo, zavist, nevoščljivost, pretepi, to vam je bilo na dnevnem redu, in skoraj ni bilo več upanja, da bo še kedaj naš Miren smel z mirnim srcem stati na strani drugih občin. — A prišla je med nas ena sama uneta in čuteča domača duša, ki je znala te naše moze in mladino tako nase vkleniti, tako navdušiti, da človeku se taja srce veselja, ko vidi sedaj to mladino tako vneto in gorečo za narodno stvar. In mnogo njih je pri tem reklo: Še nobeden ni mogel do sedaj storiti najmanjšega koraka v napredek naše občine, pa tudi en F. ga ne stori. Ali ta korak je storjen, in občinstvo ga je v nedeljo jasno videlo. — Kajti privrelo je v nedeljo v naš Miren z vseh strani naše okolice veliko število ljudstva in naš Miren je stal kakor novorojenec in slavljencev v narodni praznični obleki.

Veselična dvorana se je polnila, toda, dasi obširna, je bila vendar pretesna mno-

ga ljudstva, kajti ogromno število ljudstva je moralo izostati.

Zavesa se je vzdignila, in prikazal se je mož, kateri se je pokazal vedno navdušene narodnjaka, ter kot predsednik društva pozdravil in zahvalil občinstvo. Iznenadil pa je vse slavnostni govor priprostejšega mladega moža M. Saksida, ki je s svojim nastopom pokazal na resničnost svojih besed, ko je rekel: Dasi borni čevljar, strojar ali klesar, vendar bje tudi v njem srce, v katerem spe nedotaknjeni, neganjeni človeški ideali. Le vzbuditi, ogreti, vzdramiti je treba ter videti bode, da bode tudi oni tako koristen ud človeške družbe, da se mnogo več nego sto in sto „titularnih“ omikancev. — Kako mlo se nam je naredilo potem pri srcu, ko smo slišali navdušene krepke glasove društvenih pevcev. Igra „Kmetka osveta“ je pokazala, kaj zamore trud in požrtvovalnost, kajti igrala so same domače osebe, toda s tako dovršenostjo in preciznostjo, da se je čudilo vse občinstvo. Posebno pa ne morem drugače nego da posebej pohvalim se „Marjano“ in „Micko“. Z jedno besedo rečem: Doživeli smo Mirenci dan, ki nam ostane vedno v spominu. Le tako naprej, predragi Bog zivi društvo „Ipava“! — Občinar.

Iz srednje Vipavske doline. — Da so razmere v Vipavski dolini v zdravstvenih obzirih jako žalostne, je obče znano.

Temu nedostatku se lahko odpomore na ta način, da bi se ustanovilo v središču Vipavske doline, in sicer mej Ajdovščino in Gorico, zdravniško mesto, združeno z lekarno. Kot najprimernejši kraj ki navel Prva čin o. Zakaj? I. Radi tega, ker je daljšava od Prvačine do Gorice ozir. Ajdovščine precejšnja, in v istini potrebuje Prvačina z okoličanskimi vasi 1 zdravniška z lekarno.

II. Radi zgradbe nove železnice, ker bode v Prvačini glavna postaja.

Ustanovi naj se pa zdravniško mesto, združeno z lekarno, po vzgledu Kranjske, Koroške in Štajerske, in sicer tako, da bi prispevala vsaka oseba za zdravniško letno 20 kr., in potem bi bila vseh drugih zdravniških stroškov oproščena, razun da si pribavi potrebna zdravila. Potemtakem bi bili zdravniški stroški minimalni, a zdravnik sam bi bil tudi s plačo zadovoljen....

Primerjajmo te nedostatne okolščine Vipavske doline kakor tudi Brda s Furlanijo.

Mej enakim vsopredjem prebivalstva (17.300 p) nahaja se v Furlaniji 12 zdravnikov in 6 lekaren, mej tem ko ni v Vip. dolini in v Brdih nijednega zdravnika ter nobene lekarne.

Torej Vipavci, poslušajte glas ter vzdramite se, da ustanovite prej ko mogoče lekarno, združeno z zdravniškim sedežem v Prvačini.

Iz Ajdovščine. — Delavstvo se dviga. — V masi je moč — glasi se parola delavstva. Štrajki so na dnevnem redu. Ti so glavno orožje, s kojim uspešno doseza delavstvo vedno večjih pravic. Redki so slu-

žaji, da bi delavstvo isto rabilo v brambo že imajočih, pač pa v zahtevo novih ugodnostij. In taka izjema bila je te dni v Ajdovščini.

Vodstvo tukajšnje delniške c. kr. priv. meh. predilnice je že pred letom omislilo delavski red, s kojim bi se dosejanje že itak majhne pravice delavcev jako utesnile na škodo delavstva in po istih prizadetih občin. Dasi je umelo vodstvo močno utrditi svoj upliv nad domačimi delavci, vendar si ni upali koj priti na dan z omen. pravili, ampak je čakalo na ugodnejši čas, kar se je zgodilo te dni. — Po novih pravilih bi bil — poleg drugih neugodnostij — vsak čez štiri tedne bolni delavec izključen od vsakega tvorniškega dela. — Kaj to pomeni, z ozirom na sedanje jako neugodne zdravstvene razmere v tvornici, ter da ima tvornica lastno bolniško klagajno in lastnega zdravnika, in gledé na morebitne pokojninske predrugebe, se ne da preračunati. Razumno, da se je delavstvo takim pravilom uprlo in stopilo v splošni štrajk. — V ponedeljek jutro je vse del. v. v. opustilo delo v obeh tvornicah, ter zahtevalo odstranitev omenj. pravil, eventuelno naj se bolniška blagajna prepusti njim. — Vodstvo je deloma ugodilo zahtevani odstranitvi pravil, ter naprosilo delavce, naj začnejo delo pod starimi pogoji. S tim je bil štrajk končan. — Zdi se pa, da je ta štrajk kaljivo seme, koje je predilnica vsejala v dobro zemljo in koje jej utegne zrasti čez streho!

Domate in razne novice.

Osebna vest. — Gospod Ab. Contin, c. kr. nadkomisar pri tukajšnjem glavarstvu, je imenovan policijskim svetnikom.

Pred c. kr. izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici so napravili izpit za ljudske šole:

a) s slovenskim učnim jezikom: Černic Katinka, Harmel Adolf, Jaklič Julija, Klancič Emilija, Kosuta Julija (nemšč. in ital. kot predmet), Logar Milka (ital. kot predmet), Prinčič Olga (nemšč. kot predmet), Slavec Angela, Thaler Ernesta (nemšč. kot predmet), Valenčič Franja (nemšč. kot predmet), Wrišer Marija (nemšč. in ital. kot predmet), Žgur Marija, Žic Ljubica (nemšč. in ital. kot predmet), Mar. Leopold (nemšč. kot predmet);

b) s slovenskim in nemškim učnim jezikom: Eppich Fani, Gomilšek Ljudmila, Karlin Martina (oboje z odliko), Mercina Gabrijela, Nöth Irma (ital. kot predmet), Strel Jadviga, Zega Marija (za slov. lj. šole z odliko), Zupančič Ivanka (oboje z odliko);

c) s slovenskim in italijanskim učnim jezikom: Martelanc Josipa (nemšč. kot predmet);

č) z nemškim učnim jezikom: Benet Marija, Dell Amalija, Niederl Ljudmila,

(Dalje v prilogi.)

mi povedati, zakaj nimate s seboj demantnih klinčkov, dasi veste, da bi me veselilo, videti jih?«

Kraljica se ozre okoli sebe in zagleda v ozadju kardinala, ki se je smehljal v satanskem veselju.

»Sire,« odvrne kraljica z razburjenim glasom, »ker sem se bala, da se v tej veliki množici ne poškodejo.«

»Pa niste imeli prav, madame! Ta dar sem vam poklonil, da bi se z njim krasili. Pravim vam, da niste imeli prav.«

In kraljev glas se je tresel jeze; vsi so gledali in poslušali z začudenjem, ne da bi razumeli kaj tega, kar se je godilo.

»Sire,« pravi kraljica, »lahko pošljem po nje v Louvre, kjer jih imam, in želji Vašega Veličanstva bode ustrezno.«

»Storite to, madame, storite to, in sicer kar najhitreje je mogoče: v jedni uri ima priti balet.«

Kraljica se pokloni v znamenje pokorščine in odide za damami, ki so jo imele odvesti v njen kabinet.

Kralj se tudi vrne v svojega.

V dvorani zavlada za trenotek nejasnost in razburjenost!

Vsi so opazili, da se je nekaj pripetilo med kraljem in kraljico; toda oba sta govorila tako tiho in vsi so se oddaljili za nekaj korakov, da ni nihče ničesar razumel. Gosli so donele na ves glas, a nihče jih ni poslušal.

Kralj zapusti prvi svoj kabinet; na sebi je imel jako elegantno lovsko obleko, in njegov brat in drugi gospodje so bili oblečeni kakor on. To je bila noša, katero je ljubil kralj najbolj, in tako oblečen je bil res videti prvi plemič svojega kraljestva.

Kardinal se približa kralju in mu izroči neko

škrinjico. Kralj odpre in najde notri dva demantna klinčka.

»Kaj ima to pomeniti?« vpraša kralj kardinala.

»Nič,« odvrne oni; »samo če ima kraljica svoje kličke, kar pa dvomim, jih preštejete, sire, in če jih naštejete samo deset, vprašajte Njeno Veličanstvo, kdo ji je ukradel ta dva klinčka.«

Kralj se ozre v kardinala, kakor bi ga hotel vprašati še nekaj; toda več ni bilo časa za nikako vprašanje; vsklik začudenja je privrel iz ust vseh. Dočim je bil kralj videti prvi plemič svojega kraljestva, je bila kraljica vsekakor najlepša žena Francije.

Lovska obleka ji je pristojala res izborna; nosila je klobuk z modrimi cveticami, siv baršunast površnik, spet z iglami, ki so bile posejane z demanti, in krilo iz modrega satina, ki je bil ves z zlatom pretkan. Na njeni levi rami so se lesketali demantni klinčki, pritrjeni na pentljo iste barve kakor cvetlice in krilo.

Kralj je zatrepetal veselja, kardinal jeze; ker pa sta bila od kraljice še oddaljena, klinčkov nista mogla šteti; kraljica jih je imela; toda ali jih je bilo deset ali dvanajst?

V tem hipu zadonijo gosli k plesu. Kralj stopi h gospej predsednici, s katero je imel plesati, in Njegova Visokost, kraljev brat, h kraljici. Na otijo se na prostore, in ples prične.

Kralj stopi proti kraljici in kadarkoli gre mimo nje, se vselej skrivaj ozre po klinčkih, toda preštetih jih ne more. Mrzel pot pokriva kardinalovo čelo.

Ples, obsegaje šestnajst delov, traja celo uro.

Po končanem plesu odpelje vsak plesalec ob pleskanju cele dvorane svojo plesalko na njen prostor; toda kralj porabi svojo predpravico, pustiti svojo tam, kjer je bila, ter stopi h kraljici.

»Hvala vam, madame,« ji reče, »da ste se toliko

S. Marija Ant. baron. Schwartzena u Klotilda in Weinmeister Karol.

Reprobirani so bili 4 za ljudske sole z nemskim učnim jezikom.

Poroka. — Poročila se je v Ilirski Bistrici g.čna L. Bisailova, tamkajšnja učiteljica in naša rojakinja, z g. Kr. Hodnikom, trgovcem in posestnikom istotam. Novoporočencema vse najbolje!

Izredni občni zbor „Goriškega Sokola“ se je vršil dne 23. t. m. ob povoljni udeležbi članov. Starosta br. dr. Treo je po kratkem nagovoru prijavil, da je odložil br. dr. Gruntar mesto podstaroste in povdarjaje njegove zasluge za društvo, osobito za časa lanskih in letošnjih izletov, predlagal, da se mu izreče za njegovo dosedanje delovanje društvena zahvala in ga zajedno naprosi posvetiti se naprej svoje moči društvu. — Ta predlog se je soglasnim odobravanjem sprejel.

Potem so se vršile volitve v odbor. Voljeni so bili zglasno Alojzij Bajec in Artur Jakse odbornikoma in Josip Zadel načelnikom. — Po vsodbujalnih besedah staroste telovadca in osobito načelniku Josipu Zadelu se je občni zbor zaključil. — V odborovi seji je prevzel tajništvo br. Artur Jakse. — S temi volitvami se je dopolnil društveni odbor, in nadejati se je že pozimski čas s pomočjo novega odbora in društvenih vaditeljev živahnega društvenega gibanja in novih uspehov.

V soboto dne 5. decembra t. l. priredi društvo v prostorih pri „Zlatem jellenu“ družbinski Miklavžev večer.

„Pevsko in glasbeno društvo“ v Gorici naznanja, da so redne odbore seje možkega in ženskega zbora vsako zadnjo sredo v mesecu, seje osrednjega odbora pa vsako prvo sredo v mesecu. — Drevi ob 7. uri je odborova seja možkega in ženskega zbora v društvenih prostorih.

Klerikalna polemika. — Na mojo zavrnitev je bila odgovorila „Gorica“ zopet po pristno liguorijanskem uzorcu, kateri sem že razkrinkal, s samimi osebnimi udriharijami, kakorane citatelji znajo že na pamet, ker je teden za tednom vedno ista lajna. — In kako lahka je ta klerikalna zvitarija. — Oseba Gabršček jim je poseebljena papirnata „Soča“. Kar je ta „zagresila“ po liguorijanskih nazorih, vse tisto, kar je pisalo v njo na stotine mož, da i vse tisto, kar je v njej zagresil za mojim varnim hrbtom sam „ljubljenec naroda“ dr. A. Gregorčič, vse tisto je odsev moje duše, tak lump, tak falot sem potem seveda jaz. — In ako odgovorim, da take in take cvetke je spočel dr. A. Gregorčič, tedaj pa zatulijo kakor obsedeni: „glejte ga, oveduha grdega, uredniško tajnost je izdal!“ — Kje na svetu je urednik, ki bi postopal drugače? Ni ga! Uredniška tajnost varuje drugačne ljudi, in da jo znam varovati, da znam za njo i trpeti, to sem dokazal, ko sem se dajal i obsojati — za druge.

Namesto takega odgovora je ponovila „Gorica“ že tolikokrat pogreto prismodarijo o narodnih vzglicah, ko vsak pameten človek da „Soči“ prav; govori o stališču „Soče“ o priliki otvoritve mehanske pekarije, dasi vsakdo vé, da „Soča“ ni glasilo pekov, marveč glasilo ljudsko, a koristi tega ljudstva, kateremu je kruh pač „vsakdanji kruh“, je „Soča“ zastopala tako, da pekom ni naredila nikake krivice; besediči o rečeh, ki se niso godile in se ne bodo (n. p. kako sem dr. Tumo potisnil v stran, ker se ne vjema s „špekulacijami“, kako so ti in oni nezadovoljni itd. itd.), kar vse je smešen izrodek zlobne klerikalne domisljije. — Ako kdo pričakuje, da se bom spuščal v odgovore in zopetna pojasnila tega, kar sem že dostojno zavrnil ter je med nami notoriški znana klerikalna brezvestnost, tedaj pričakuje preveč. Kavci so vedno na vrhu, ako jim hoče kdo verjeti. Če odgovorjam, tedaj pravijo, da hočem imeti seveda jaz zadnjo besedo; ako molčim, pravijo, da so mi „sapo zaperli“, da jim ne vem kaj odgovoriti. Taki so klerikalci bili in bodo, ne le pri nas, ampak po vsem svetu! — „Gorica“ bi bila morala odgovoriti na nekoliko člankov, ki so jako stvarno razpravljali žalosten položaj v deželni hiši po neodpustni izdajski krivdi klerikalcev, a molči kakor gob. — Toda po znanih Gregorčičevih naukih udriha zopet in zopet po moji osebi. — Nimam ne časa ne volje, da bi i jaz ponavljal svoje odgovore. Na vse podlosti, obsežene i v predzadnji „Gorici“, sem odgovoril o raznih prilikah že nestetokrat, zato — pika!

Dostavek. — Ta odgovorček je bil napisan že za sobotno številko „Soča“. — V včerajšnji „Gorici“ pa je zopet dolga klobasa, ki obsega nekaj prav zanimivih izjav, ki drastično osvitljujejo vso klerikalno brezvestnost. Zato se vrnem na to klobasarijo prihodnjic, pa le v toliko, da zgrabim tega A. K. (!!) za njegove lastne besede. — Nekdaj je zvonil, da so vse ušesa bolele. Iz Ajdovščine je dobil v odgovor zafrkacijo, da edino tamošnjih zvonov se ni še lotil, kar je pa umljivo, ker so čudno uglaseni — v abc. — Pred dvema letoma je prepeval s toliko gorečnostjo, da nas je res vse oglušil. Ni nam ostalo drugega sredstva več, nego konstatovati, koliko tisoč vrst je izkidal v „Gorico“. — Zdaj pa klobasarijo o „narodnih piruhih“ — zopet na stotine vrst vsak teden. In zakaj? Jaz sem zagresil velikanski greh, nepopisno sramoto narodu, kajti za Velikonoč sem proglasil kot „narodne piruhe“ prehod dveh velikih hotelov v naročne roke ter zidanje „Trgovskega doma“. Za ta moj greh vihti A. K. svoj bič po mojih ledjih! In pa: vse ono bi bili res „narodni piruhi“, toda — moje delo to ne sme biti. Nekdaj je bil dr. Tuma v taki milosti, češ, da z menoj bi se že se sporazumeli, zdaj sem jaz na vrsti. Za menoj bi prišel kdo drugi, ako bi ne bil lepo kuš! Taka je klerikalna polemika. Osvetlim jo poblizje prihodnjic.

Gosp. Sonberger je široko znan umetnik v najraznovrstnejših ročnostih za zabavo, je komik prve vrste, ki izpolni z zares lepimi točkami cel večer. Kar po tri ure trajajo njegove predstave. Pomaga mu tudi gospa soproga. V Gorici je žel tudi letos poln uspeh. — Čujemo, da pojde i v Ajdovščino in v Vipavo. Navadno ne pride v naše kraje nič takega, kar je res vredno tistih grozev, ki se od nas zahtevajo. Za vstopnino k Sonbergerjevimi večerom pa ni nikomur žal.

41 krat Gabršček. — Za nalašč smo prešteli v včerajšnji „Gorici“, kolikokrat stoji v njej zapisano ime Gabršček. Nasteli smo, da je tiskano 41 krat. Na prvi strani Gabršček, na drugi Gabršček, na tretji Gabršček, v člankih, v dopisih, v noticah, povsodi Gabršček. Ako bi ga ne bilo, bi „Gorica“ menda sploh ne mogla izhajati. Tako le po prečno smemo računati, da je Gabršček zapisan po 40 krat v vsaki „Gorici“; iz tega sledi, da natisnejo njegovo ime vsako leto nad 4000 krat, od razkola dalje pa so tiskali v „Gorici“ njegovo ime okoli 20.000 krat. Kje pa je se „Prismojenec“, ki tudi ne more izhajati brez Gabrščeka, in ki je tudi že par tisočkrat natisnil njegovo ime! Vidi se, da le od njega živijo, in klerikalno časopisje v ulici Veturini ima v glavnem namen, spraviti v vsak drugi stavek ime Gabrščekovo. — Vsekakor interesantna statistika, ki kaže, kako jim je Gabršček v želodcu, pa ga ne morejo spraviti ven! Ubogi reveži, koliko trpijo! Ali bi jim morda ne ozdravila želodca sveta Lurška voda, katero prodaja v Ljubljani toli prosluli Smolnikar?!

Razpisani uradniški mesti pri deželnem odboru. — Kakor znano, sta razpisani pri dež. odboru dve mesti asistentov. Doslej sta bila na teh mestih dva Slovenca. Zato je edino prav, da se imenujeta na omenjeni uradniški mesti zopet dva Slovenca. To mora biti, to zahtevamo, pa je tudi neobhodna potreba, kajti sedaj ni v pisarni nikakega človeka, ki bi znal slovenski. Naravnost potrebno je torej, da prideta v ti dve službi dva Slovenca, ker tam je preobilo čisto slovenskega dela. Ali nekaj se že kuje. Lahi mislijo, da se imata ti dve mesti oddati tako, da dobi eno Slovenec, drugo Lah. To bi bila krivica, in bi se na ta način skrčilo že tako majhno številce slov. uradnikov pri dež. odboru. Slov. dež. odbornika sta poklicana preprečiti ne Lahov. Upamo, da storita svojo dolžnost!!!

Nova pripravnilca za učiteljska izobraževališča. — S pričetkom šolskega leta 1903/04 se otvori v Tolminu pripravnica za učiteljska izobraževališča. V to svrhu je postavljen v državni proračun za tretji del leta znesek K 951.

Kako delajo iz slovenskih laških imena. — Te dni je umrl nagloma mesar Anton Černetič. Ime je, kakor se vidi, skozi in skozi slovensko, ali Lahi so polasčili to ime s tem, da so odvrgli končni č, po nji-

hovo g, in nastalo je „pristno“ laško ime: Čarnetti, kakor so se tudi glasile osmrtnice. Takih „pristnih“ laških imen, skovanih iz res pristnih slovenskih, je jako dosti po naših deželah.

Znani rihemberški župan Pavlica, oče nad vse čestitega dr. Andreja Pavlice v Gorici, je zvit tiček, ki je nabrisal že marsikoga. Sedaj hoče nabrisati posestnika B., oziroma njegovo gospodinjco. Gre namreč za neko zemljišče, katero je imel očka župan v najemu, katero pa ima priti sedaj po pogodbi z lastnikom v najem omenj. B., ki je v to svrhu potrebno svoto takoj plačal lastniku, ko sta se dogovorila, gledé najema. Pavlica na je drezal vmes in vsled nekega pogovora z lastnikom sili biti še naprej najemnik, dasi nima za to nikake pravice. Celo k odvratniku dr. P. v Gorici se je zatekel, in ta preti možu B. s tožbo! B. je popolnoma v svojem pravu in se mu ne more nič zgoditi, ako pa pride do tožbe, se pokaze Pavličovo početje v tej reči v vsaj nagoti, in takrat tudi ne bomo zamudili strasti za uha tega velikega kmetskega prijatelja.

Podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda! — Zavedne Slovenke in Slovenci! Kupujte v prid naši prepotrebni družbi sv. C. in M. v trgovino uvedene predmete, kakor vzglice, cikorio, platno, mijo in biškote. Obracamo se v tem pogledu zlasti do slovenskih žena. Podpirajmo družbo, katere je našemu narodu prekoristna, prepotrebna!

Tunel pod Kostanjevico. — V soboto je bilo skoncano delo vrtanja v tunelu pod Kostanjevico. Hrib je prevrtan. Zjutraj ob 4 v soboto so prišli skupaj delavci z jedne in druge strani. Delali so 3 mesece in 17 dni; pričeli so 3. avgusta t. l.

Bohinjski tunel. — Jeseni l. 1900. se je pričelo z gradbo Bohinjkega predora zajedno v Bohinjski Bistrici na severu in v Podbrđu na jugu. — Delo je izvanredno hitro napredovalo, dasi so se že takoj sprva pojavile precejšnje težkote. V začetku se je izvrtalo 1.4 do 2.8 metra predora. Ker je pa na južni strani nedostajalo stavbenega kamenja, se je moralo gledati na to, da se predor čim preje izvrti, da se more stavbeni material dovažati na jugoseverni strani. Zato se je jelo meseca junija vrtati na severni strani s pomočjo električnih vrtalnih strojev, veld česar je delo napredovalo vsak dan za 4.9 do 7 metrov. Zgradbo so v tem času zavirali samo plazi na južni strani predora, ki so se pa s primernimi sredstvi skoro zaprečili. Ko se je pa letos meseca oktobra s severne strani izvrtalo že prilično 1000 metrov v apneni teren, se je nakrat naletelo na krepak studenec, ki je dajal v 1 sekundi 70 litrov vode. Odtekajoča se vodna količina iz predora je znašala 210 litrov v sekundi, katere se je včasih zvišala celo na 400 litrov. Kaj to znači, se razvidi iz tega, da bi ta voda zadostovala celo za vodovod na Dunaju in bi prislo na vsakega dunajskega prebivalca prilično 20 litrov na dan.

ozirali na mojo prošnjo, toda zdi se mi, da vam manjkata dva klinčka, in prinašam vam ju nazaj.

Na te besede poda kraljici klinčka, katere mu je dal kardinal.

»Kako, sire?« vsklikne mlada kraljica, ki se je kazala presenečeno. »Še dva druga mi podarite, da jih bodem imela štirinajst?«

Kralj jih je res prešteje, in na rami Njenega Veličanstva je bilo dvanajst klinčkov.

Kralj pokliče kardinala.

»Kaj naj torej to pomeni, gospod kardinal?« vpraša kralj s strogim glasom.

»To pomeni, sire,« odvrne kardinal, »da sem želel podariti ta dva klinčka Njenemu Veličanstvu, in ker si jih nisem upal ponuditi sam, sem se poslužil tega sredstva.«

»In jaz sem Vaši Eminenci za to tim hvaležnejša,« odvrne Ana Avstrijska s smehljamem, ki je kazal, da ta duhovita galantnost ni zmožna, da bi jo varala, »ker sem prepričana, da vas staneta ta dva klinčka sama toliko kakor Njegovo Veličanstvo vseh drugih dvanajst.«

Poklonivši se nato kralju in kardinalu, odide kraljica v sobo, v kateri se je slekla in kjer se je imela zopet preobleči.

Vsled pazljivosti, ki smo jo bili v pričetku tega poglavja dolžni odličnim osebam, s katerimi smo se seznanili, smo za trenotek pozabili onega, kateremu je bila dolžna Ana Avstrijska hvaležnost za ta nezaslišani triumf, katerega si je priborila nad kardinalom, in ki je stal zmeden, nepoznan, pomešan med množico pri jednih izmed vrat ter opazoval ta prizor, ki so ga razumele samo štiri osebe: kralj, kraljica, Njegova Eminenca in on.

Kraljica se je vrnila v svojo sobo in d'Artagnan

je hotel oditi, ko začuti, da ga nekdo lahko potrka po rami; obrne se in zagleda mlado ženo, ki mu namigne, naj ji sledi. Obličje te žene je bilo zakrito s črno krinko, toda kljub tej krinki, ki jo je nosila žena bolj zaradi drugih kakor zaradi njega, spozna takoj svojo navadno vodnico, ljubeznivo in duhovito gospo Bonacieux.

Zvečer sta se komaj videla pri Švicarju Germainu, kamor jo je dal poklicati d'Artagnan. Hitrost, s katero je morala nesti mlada žena kraljici novico o srečnem povratku njenega poslanca, je pustila govoriti zaljubljenecema samo nekaj besed. D'Artagnan je torej sledil gospej Bonacieux in razburjali ste ga dve čustvi, ljubezen in radovednost. Tekom celega pota in zlasti na samotnejših hodnikih je hotel d'Artagnan mlado ženo vstaviti, objeti ter pritisniti k sebi, in če bi bilo to tudi samo za trenotek; toda ona se mu je izvila vselej urno kakor ptič, in ko je hotel govoriti, ga je njen prst, ki ga je zapovedujoče položila na svoje ustnice, opomnil, da stoji pod uplivom moči, kateri se mora slepo pokoriti in katera mu prepoveduje vsako tožbo; končno, po preteku nekaj minut in po mnogih ovinkih, odpre gospa Bonacieux neka vrata in pelje mladega moža v čisto temen kabinet. Tu ga z novim znamenjem opomni, naj molči, odpre druga, s tapetami pokrita vrata, skozi katera se vlije jasna svetloba.

D'Artagnan stoji trenotek nepremično in se vpraša, kje bi bil, toda svetloba, ki je lila v sobo, topli dobro vcnjajoči zrak, ki je prihajal do njega, pogovor dveh ali treh žena v spoštljivem in elegantnem jeziku, večkrat ponovljena beseda Veličanstvo, vse to mu je govorilo jasno, da je v kabinetu, ki stoji poleg kraljičine sobe.

Mladi mož ostane v temi pričakuje.

Zdelo se mu je, da je kraljica zelo vesela in srečna, čimur so se osebe, ki so jo obdejavale in skoro vedno videle pobito, jako čudile. Kraljica je opravičevala to svoje veselje s krasoto slavnosti pa z zabavo, katero je uživala med plesom.

Das d'Artagnan še ni poznal kraljice, je vendar kmalu razločeval njen glas od drugih, prvič po lahkem, tujem naglasu in poleg tega po zavesti dostojanstva, ki daje govoru vseh vladarjev nekaj čisto posebnega. Slišal je, kako se je večkrat približala in zopet oddaljila tem odprtim vratom, in dvakrat ali trikrat je celo videl, kako je luč, padajoča v ta kabinet, zakrila senco nekega telesa.

Končno seže skozi tapetna vrata naenkrat slepeče bela roka čudovite lepote; d'Artagnan spozna, da ima biti to povračilo: spusti se na kolena, prime roko in jo spoštljivo pritisne na svoje ustnice; nato se ta roka zopet oddalji, pustivši v njegovi predmet, ki ga je bilo možno spoznati prstanom. Takoj se vrata zapro, in d'Artagnan ostane v najpopolnejši temi.

D'Artagnan natakne prstan na svoj prst in čaka vnovič: brezdvomno še ni vse končano. Po plačilu za njegovo udanost mora priti še plačilo za njegovo ljubezen. Sicer pa je imela slavnost po končanem plesu šele dobro pričeti: večerja je bila napovedana ob treh, in ura v stolpu cerkve Saint-Jean je bila že pred nekaj časom tri četrt na tri.

Glasovi v sosedni sobi potihnejo res polagoma; nato se vrata kabineta, v katerem je tičal d'Artagnan, zopet odpro, in notri prihiti gospa Bonacieux.

»Končno vendar!« vsklikne d'Artagnan.

»Tiho!« pravi mlada žena in položi svojo roko na ustnice mladega moža. »Bodite tiho in pojdite tja, od koder ste prišli.«

Da se je za to vodno maso napravil odtok, se je moralo ustaviti vse drugo delo. Za to se je porabilo cele štiri tedne. Sedaj je delo zopet v starem tiru.

Samomer Gorčičana v Budimpešti. — Sinoči je naznanila brzojavka iz Budimpešte, da se je usmrtil tam H. Schnabl iz Gorice. Schnabl je imel do zadnjega časa tobakarno v Gosposki ulici. V Budimpešti je šel pred dnevi po svojih opravkih. Zakaj se je usmrtil, ni znano.

„Marijine hčere“ v Štanjelu. — Tudi kršni Štanjel je doletela ta sreča, da ima svoje društvo „Marijinih hčera“. Ustanovil je društvo seveda kurat Štrancar. Tam pred časom so „poznavalci“ to društvo na slovesen način v cerkvi. Prišlo je bilo kakih 6 nuncev. — Tercijelice pa je nabral Štrancar največ iz Hrušovice, dekletca od 12 do 16 let, ker druge so rekly, da se lahko posteno živijo tudi brez Štrancarjevega društva. Prav so imele, ker tista „Marijina društva“ vplivajo po večini le slabo na ženske. Delajo jih versko fanatične, po sili pobožne in neumne, s katerimi imajo po družinah le prerado velike križe, ker bi le lenobo pale in roženvenec v rokah držale pa denar grabile, da bi ga nosile v farovž. Gospodje po farovžih so prebrisani; zato si iščejo vedno novih virov dohodkov. Taki viri so tudi „Marijina društva“. Moli pa plačaj! V drugem oziru pa so taka društva prav slabo zavestiše žekliške nedolžnosti. Skušnja uči, da je izročiti taka komaj zrela dekleta duhovnemu varstvu tako varno, kakor dati mački klobaso v šrambo.

Dopisnik je mnenja, da bi bilo umestnejše ustanovljati podružnice družbe sv. Cirila in Metoda namesto društva „Mar. hčera“. Prav ima!

Dinamit. — V ulici proti gojzdiču v hiši št. 33. so našli dinamit, kateri so seveda takoj zaplenili. Ta dinamit je prinesel s seboj neki Josip Mervic, delavec pri bohinjski železnici. Vprašan je izpovedal, da je dobil dinamit od nekaterih svojih tovarišev ter da je hotel poskusiti streljati na polju. Sedaj se bavi s tem „delom“ državno pravdnistvo.

Anark. — V ponedeljek v jutro, ko je šel na delo, so aretirali 31 letnega L. Tutti, ker je v nedeljo v neki gostilni v Št. Petru baje izrekel, da spada med anarhiste ter se je baje izrazil tudi razžaljivo za Njeg. Veličanstvo.

Pretil je pasantom 40 letni delavec A. Rusjan iz Mose. Pijan je bil, pa je potegnil nož in pretil ljudem po tekalističu Jos. Verdija, kjer se je spustil za nekim častnikom in drugimi osebami. Prišli pa so redarji, ki so ga prijeli in odveli v zapor.

Dva Laha ranila Slovenca. — V nedeljo zvečer je prišlo v Solkanu radi plesalk do pretepa, v katerem je bil ranjen 25-letni Fr. Leban v desno rebro, ter je moral v tukajšnje bolnišnico. Ranila sta ga dva laska delavca, katera so zaprli.

V propira je ranil v Smarijah neki Al. Durnik s steklenico po glavi Ed. Jevčiča, in sicer tako močno, da so ga morali pripeljati v tukajšnje bolnišnico.

Po pomoči je bila navedena svota za branisko cesto v drž. proračunu za prih. leto s K 4000; v resnici pa je postavljen znesek 16.000 K, in sicer kot sedmi obrok.

Iz ječe v ječo. — Iz tukajšnjih zaporov so poslali v ponedeljek domov v Italijo 33 letnega El. Cominottija. V Gorici je prebival v ječi 7 mesecev radi goljufije. Goljufava je, kakor smo pisali svoječasno, s ponarejenimi menjicami, ki so se glasile na ime njegovega strica. Peljali so ga do meje ter izročili tam italijanski oblasti, ki ga je bila obsodila na 1 leto, 7 mesecev in 5 dnuj zapora, katero kazen je moral sedaj nastopiti.

Ispréd sodnijske. — Postopat Avg. Olivo, bivši natakarkar v Gorici, je bil prišel v neko gostilno v ulici Leoni ter je pil in jedel. Ker pa ni imel s čim plačati, so poklicali redarje, ki so ga aretirali. Med potjo pa je žalil cesarja in zmerjal Avstrijo. Radi tega so ga postavili pred sodnike. Ker je bil kaznovan že opetovano, se mu prisodili 1 leto in 6 mesecev ječe.

Pred sodnijo so stali pred par dnevi G. Colerig, G. Caligaris in N. Tomadini, vsi mladi, obtoženi, da so se pogrešili proti osebni prostosti nad natakarkico Tončiko Simontičevo v Gradiscu ob Soči, ki je stara 22 let. Colerig jo je prijel ter stisnil in odvel v sosednjo sobico, s kakšnim namenom, se lahko ugane. Sledil mu je Tomadini in trdi Calligaris si je bil baje nekaj dovolil. Natakarkica je vpila, na kar je prihitela gospodinja, ki je razgnala ono trojico. Caligaris je hotel vse potlačiti s svotico denarja, ali natakarkica ga je zavrnila in šla tožiti. Colerig je dobil 3 tedne ostrega zapora s postom vsak mesec, Tomadini tudi 3, pa brez posta. Plačati pa morata oba 206 K odškodnine Simontičevi, ker 44 dnuj ni mogla delati, ker je imela tako pretisnene roke vsled borbe z njima. Pustite natakarkice v miru!

Iskrica. — G. V. Prihodnjic.

Razgled po svetu.

Körber in Tisza. — K vsem drugim homatijam v državi imamo sedaj na dnevnem redu še spor obeh ministrskih predsednikov. V seji 20. t. m. je govoril Körber tako-le: Smatram za svojo dolžnost, da takoj odgovorim na vprašanja, katera so mi postavili posl. dr. Gross, dr. Baernreither, dr. Derschatta, dr. Kathrein, dr. Lueger in tovariši. Ko sem kakor vsakokrat tudi o otvoritvi pričujočega zasedanja državnega zbora podal visoki zbornici sliko sedanjega političnega položaja, moral sem se dotakniti tudi pekoče zadeve monarhije, t. j. vojaškega vprašanja ter pojasniti svoja nazoranja in zakoniti temelji istih. Ako bi bil to vprašanje prezrl, vi-

dela bi visoko zbornica v tem ne-le pomanjkljivost v svojih izvajanjih, marveč tudi preziranje svojih prerogativ. — Da utemeljim stališče avstrijske vlade, citiral sem besedilo pogodbenih zakonov, kateri so, tekom časa, žalibog, preveč otemneli ustavni zakoni monarhije, in na katere ima v slučaju potrebe pravico sklicevati se vsak od obeh drž. zborov, vsaka od obeh vlad in vsak posamezen državljani v obeh državnih polovicah. To sem storil z vestnostjo postenega tolmača. O tem opiral sem se na ona določila pogodbenega zakona, ki govore o deželah, zastopanih v tem državnem zboru, ter sem se strogo omejil na vprašanje o armadi. Sedaj pa je kraljevi ogrski ministerski predsednik povdarjal pravo ogrskega državnega zbora, da se pogodbeni zakoni, ki imajo sicer trajno veljavo, ali ne kakor začasna carinska in trgovinska zveza pogodbenega značaja, morejo v sporazumljenju s kraljem spremeniti, in jaz umevam vrednost, katero prilaga temu izvajanju. Vendar pa je moral tudi on priznati, da bi taka sprememba ne imela nobene praktične veljave, dokler bi se zakonitim potom ne sklenila tudi v Avstriji. Jaz sem torej vsaj v zadnjih dneh, ko me je službena dolžnost silila slediti dogodkom v ogrski zbornici, imel priliko informirati se, kaj je v ogrski državi ustava in državno pravo, ako bi ne bil že prej kaj znal o tem. (Živahna veselost in odobravanje.) Niti jaz in niti noben avstrijec ni dovolj šovinist, da bi se mogel v zadevi, ki je tako dalekosežnega pomena, kakor je vojaško vprašanje, zadovoljiti s kakor formulom. Jaz se moram držati le bistva stvari, katera obstoja v tem, da je vsebina pogodbenih zakonov za obe državni polovici toliko časa obvezna, dokler jo oba dela ustavnim potom ne spremenita. Jaz ustrajam trdno pri svojem neomajnem, čeravno navidezno precej civilnem prepričanju, da se je šef ogrske vlade ministerki predsednik samostojnega državnega ozemlja, (kakor jaz), takrat, ko je razvijal svojo teorijo, oziral in se moral ozirati na pogodbene zakone, ker so isti ravno nepremostljiva ovira, ki brani monarhijo pred enosiranskimi težnjami. Res je, da v interesu monarhije globoko obžalujemo naše popuščanje. Res je, da v interesu monarhije najglobokejše obžalujemo naše popuščanje, nikakor pa ne bomo dovoljevali, da se nam odreka pravica reklamirati in povdarjati naša prava in nikoli se ne odrečemo nobenemu avstrijskemu pravu! Kakor ne dovoljujemo, da bi se kedo dotikal naših pravic, ravno tako ne dovoljujemo, da bi kdo pokazoval ta mesta kakor manj vredna, ker ona so nam poverjena v imenu države in mi jih moramo braniti, kakor mora braniti vojak čast svoje zastave. (Pohvala.) Ako bi — kar pa Bog obvaruj — beseda „tuj“ prišla v mejah te monarhije do veljave, treba se bo spominjati, da je bil kraljev ogrski ministerski predsednik oni, ki jo je prvi izgovoril. Tisza pa pravi na vse to, da se mu ne ljubi odgovarjati več Körberju ter da ima Ogrska svoje zakone!

V državnem zboru je na govor ministrskega predsednika dr. Körberja govoril med drugimi tudi dr. Herold, rekoč, da tako dolgo ne nastopi v političnem razmerju nikaka sprememba, dokler bo vojska služila germanizacijskim težnjam, dokler se ne bo proti vsem avstrijskim narodom postopalo pravično, dokler krona ne sklene miru s svojimi lastnimi narodi in dokler bo dr. Koerber sedel na sedežu ministrskega predsednika.

Češki posl. Zazvorka je izrazil svoje veselje nad tem, da so se Madžari slednjic vendar osokolili v to, da tudi v vojski zahtevajo enakopravnost. Tudi češki narod dospeti mora do večega upoštevanja na vseh poljih uprave in tudi v vojski.

Delegacije so sklicane na dan 15. decembra t. l. na Dunaj.

Laška „universitá libera“ prepovedana. — Lahki so si bili omislili v Inomostu svojo svobodno univerzo, na kateri bi bili predavali laški profesorji. Vlada pa je sedaj prepovedala tako vseučilišče, in Nemci so napravili demonstracije proti Lahom. Profesor de Gubernatis je skušal predavati, pa brezuspešno.

Macedonija. — Turčija noče provesti, kakor se vidi, na nikak način zahtevanih reform in na znano noto niti ne odgovori. V Macedonijo so prišli angleški protestantje, ki delijo bednemu prebivalstvu moko, podpore itd.

Obpravna proti Drozdu gledé Sv. Vavilavske posojilnice je pričela danes. Trajala bo mesec dnuj. Obtoženih je 6.

V Celovcu je umrl odnotni odvetnik in deželni poslanec dr. Matija Abuja. Pokojni je bil po rodu Slovenec, ali delal je kakor renegat proti narodnemu napredku koroških Slovencev. V deželni zbor je prišel pri zadnjih volitvah.

Korupcija med uradniki ponemčevalne komisije na Poznanjskem. — Pred kratkim so zaprli poljskega rodoljuba in izdajatelja časopisa „Praca“, Biedermana. Preiskava je dognala, da je bilo mnogo uradnikov takozvane „naselbinske komisije“ od njega podkupljenih, da so mu izdajali, katera poljska posestva namerava komisija kupiti, da je mogel to potem prepričiti.

Književnost.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za prestopno leto 1904. — Mesto običajnega vestnika je izdala družba letos koledar, v katerem je poleg navadnih rečij tudi več drugega zanimivega berila. Življenjepis znanega slovenskega književnika in dobrotnika družbe Ivana Vesela je spisal I. Vrhovnik, objavljeni so štiri prevodi pok. pesnika Drag. Ketteja iz ruščine, dalje se nahajajo v koledarju podrobnosti o Prešernu, črtica „Zapadla zvezda“ itd. Skočejuje pa vestnik o družbinem delovanju za XVI. in XVII. poslovno dobo. Koledar stane samo 1 K 20 vin. Skupiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Koledar priporočamo vsem rodoljubom in rodoljubnim rodbinam najtopleje.

»Toda kje vas zopet vidim?« vskligne d' Artagnan.

»To vam pove pismo, katero dobite pri svojem povratku doma. Pojdite, pojdite!«

In pri teh besedah odpre vrata na hodnik ter porine d' Artagnana iz kabineta.

D' Artagnan uboga kakor otrok, brez vsakega obotavljanja in ugovaranja, kar je jasen dokaz, da je bil res zaljubljen.

XXIII.

Sestanek.

D' Artagnan odhiti tekoč domov, in dasi je bila ura že nad tri zjutraj ter je moral iti skozi najbolj razupite dele Parisa, ga vendar ni vznemirjal nihče. Znano je, da živi za zaljubljenca in pijance poseben bog.

Vrata svojega vhoda najde samo priprta, odide po stopnicah in lahko potrka na način, dogovorjen med njim in njegovim slugo. Planchet, ki ga je poslal pred dvema urami iz mestne hiše ter mu naročil, naj ga počaka, mu pride odpirat.

»Ali ti je kdo oddal za me kako pismo?« vpraša d' Artagnan živo.

»Nihče mi ni oddal kakega pisma, gospod,« odvrne Planchet; »toda neko pismo je tukaj, ki je prišlo samo.«

»Kaj hočeš reči, tepec?«

»Reči hočem, da sem ob svojem povratku našel na zelenem namiznem prtu vaše spalnice neko pismo, dasi sem imel ključ vašega stanovanja v svojem žepu in ga nisem dal od sebe niti za trenotek.«

»In kje je to pismo?«

»Pustil sem je, kjer je bilo, gospod. Naravnim spat?«

potem pisma ne prihajajo k ljudem na ta način. Če bi bilo še okno odprto ali vsaj samo priprto, bi ne rekel ničesar; toda ne, vse je bilo trdno zaprto. Gospod, čuvajte se, kajti čisto gotovo vsa stvar ni brez čarovništva.«

Med tem skoči mladi mož v svojo sobo in odpre pismo, ki je bilo od gospe Bonacieux in se je glasilo tako-le:

»V svojem in tujem imenu Vam izraziti najtoplejše zahvalo. Bodite drevi proti ceseti uri v Saint-Cloudu pred paviljonom, ki stoji na oglu hiše gospoda d' Estrées.«

C. B.«

Čitaje to pismo, je čutil d' Artagnan, kako se pri krčeviti sladkosti, ki ob jednom muči in osrečuje srce zaljubljenca, njegovo srce širi in zopet krči.

To je bilo prvo pismo njegove ljubice, ki je je prejel, prvi sestanek, ki mu je bil dovoljen. Njegovo srce, pijano veselja, je odmedlevalo na pragu tega zemeljskega raja, katerega imenujemo ljubezen.

»Torej, gospod,« pravi Planchet, vidé svojega gospodarja zarudevati in pobledevati, »torej ali nisem uganil prav, ali ni to nekaj vražjega?«

»Motiš se,« Planchet,« odvrne d' Artagnan, »in v dokaz za to imaš tukaj tolar, da moreš piti na moje zdravje.«

»Hvala za podarjeni tolar, gospod; obljubljam vam, da vaše naročilo vestno izvršim; toda zato ni nič manj resnično, da pisma, ki pridejo na ta način v zaklenjene hiše...«

»Padejo z nebes, prijatelj, padejo z nebes.«

»Torej ste zadovoljni, gospod?« vpraša Planchet.

»Moj ljubi Planchet, jaz sem naj srečnejši človek!«

»Ali smem to vašo srečo izrabiti v to, da grem

»Da, pojdi.«

»Naj vas blagoslovi nebo; toda kljub temu je vendar res, da je to pismo...«

In Planchet odide, zmajuje z glavo v dvomu, katerega d' Artagnanova radodarnost ni mogla popolnoma pregnati.

Ko d' Artagnan ostane sam, prečita pismo zopet in zopet znova ter pač dvajsetkrat poljubi te vrste, ki jih je pisala njegova lepa ljubica. Končno leže, zaspi ter prične sanjati zlate sanje.

Zjutraj ob sedmih vstane ter pokliče Plancheta, ki na drugi klic odpre vrata. Njegovo obličje je kazalo še vedno sledove sinočinega nemira.

»Planchet,« mu pravi d' Artagnan, »jaz morda odidem za cel dan, zato si do sedmih zvečer prost; toda ob sedmih bodi pripravljen z dvema konjema.«

»Videti je torej,« pravi Planchet, »da si dava raztrgati kožo še na več mestih!«

»Ti vzameš s seboj svojo mušketo in svoje pištole.«

»Torej kaj sem rekel?« klikne Planchet. »Tako je mi je zdelo; proketo pismo!«

»Toda pomiri se vendar, tepec; gre čisto priprosto samo za zabavo.«

»O, kakor na zadnjem zabavnem potovanju, kjer so deževale kroglice in so nam nastavljali zanjke.«

»Sicer pa, gospod Planchet, če se bojite,« odvrne d' Artagnan, »grem brez vas; raje grem sam kakor s spremljevalcem, ki se boji.«

»Gospod mi dela krivico,« pravi Planchet; »vendar mislim, da ste me videli pri delu.«

»Da, toda menim, da si porabil naenkrat ves svoj pogum.«

(Dalje pride).

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

Da pa brez truda in strokovnega ravnanja beka ne da nikakega dobička, je znano dejstvo, ali drugače bi spremenila sedaj nerodovito zemljišče v vir dohodkov, ki bi gotovo ne zaostajal za marsikakim vinogradom. Da pa je beka ne le mnogo iskan predmet, marveč tudi izvozno blago, ne opustim pokazati pri navajanju našega lesnega izvoza. Gotovo pa je, da ako bi bilo vse nerodovito zemljišče ob naših potokih racionelno obdelano z beko, bi se uvoz beke izdatno zmanjšal.

Trdega okroglega lesa se uvaža največje množine iz Rusije, 24.243 mc, iz Nemčije, 16.707 mc, in iz Rumunije 12.511 mc.

Mehkega okroglega lesa se uvaža največ iz Rumunije, 364.848 mc, iz Rusije, 146.630 mc, iz Nemčije 86.020 mc.

Trdega obsekanega lesa za razne izdelke se uvaža največ iz Rusije, 10.057 mc, iz Rumunije, 11.849 mc, iz Nemčije 1.533 mc.

Mehkega obsekanega lesa za razne izdelke največ iz Rusije, 127.199 mc, iz Rumunije, 12.306 mc, iz Nemčije 9.141 mc.

Doge za sode se uvažajo iz Rumunije, 27.958 mc, iz Srbije, 20.697, iz Nemčije, 3.868, iz Rusije, 2.223, iz Amerike in od drugod 11.009.

Pragovi za železnice: iz Rusije, 33.244 mc, iz Rumunije 21.078.

Trd les za žage, brez obklad, iz Rumunije, 33.293 mc, iz Nemčije, 10.431, iz Rusije, 3.705, iz Amerike in od drugod 6861.

Mehki les za žage, brez obklad, iz Rumunije 209.168 mc, iz Rusije 56.493, iz Nemčije 56.293, iz Amerike in od drugod 7134.

Na množine uvoza iz Italije, Švice, Francoske, Angleske, Turčije se nisem oziral pri lesu za razno delo in pri reznem blagu. Glede uvoza reznega blaga je mogoče vpostevati zlasti 3 države, to je Rusijo, Rumunijo in Nemčijo. Rusija s svojim na široko neizčrpivim bogastvom gozdov, s svojim stremljenjem, popolniti železnisko omrežje, s svojo ceneno plovbo more postati sčasoma resen konkurent.

Kar se tiče Rumunije, katera oskrbuje največji del lesnega uvoza v mehkem okroglem lesu in mehkih reznicah, prvo 365.848, drugo 209.168 mc, to bi bilo za naše gospode parlamentarce v Budimpešti in na Dunaju hvaležniše polje za delovanje nego pa večna obstrukcija. Rumunija nalaga namreč na rezno blago z južnega Ogrskega in Sedmograškega ne majhno colnino, dočim Rumunija pošilja svoj les brez colnine na Ogrsko. To ima za posledico, da Sedmogradčani, ki so tako nesrečni, da imajo žage na meji, morajo gledati, kako jim dela rumunski les uničujejo konkurencu v njih lastnem spečevališču.

Kar se tiče Nemčije, je slično kakor glede Rumunije. Nemški žagar ima pri zopetnem izvozu v deske izpremenjenega iz Avstrije uvoženega okroglega lesa znatno prednost, ker je med colnino na okrogli les in colnino za deske veliko vzkrizje v njegov hasek.

Kar pa se tiče Amerike, podaje njen uvoz na dogah za sode v Nemčijo najglasnejši dokaz, kaj zmore avstroogrška lesna industrija, ako vsi činitelji, ki so poklicani v to, skupno delujejo. Številke naj dokažejo!

Nemčija je uvozila od 1. jan. do 30. sept. 1903. hrastovih dog 228.600 mc, od teh iz Avstro-Ogrske 147.300 mc, to je 64,4%; iz Rusije 34.400 mc, to je 15%; iz Amerike 43.800 mc, to je 19,1% in iz raznih krajev mali ostanek.

Nemčija je uvozila od 1. jan. do 31. dec. 1899. hrastovih dog okroglo 600.000 mc; od teh iz Avstrije 300.000 mc = 50%; iz Rusije 60.000 mc = 10%; iz Amerike 240.000 mc = 40%; iz raznih ostanek.

Torej se našim lesnim industrijem ni posrečilo samo tekom 4 let obdržati konkurenco gledé izvoza hrastovih dog v Nemčijo proti močni amerikanški, marveč jo potisniti nazaj od 40% na 19%, pri čemur je prvi uvoz poskočil od 50% na 64,4%.

Gotovo lep in za avstrijsko lesno industrijo časten rezultat.

Tu imajo pa zopet prodaje v hrastovih gozdovih avstroogrške monarhije veliko in važno vlogo. Tako je n. pr. lani ostalo mogočno število hrastov pri licitacijah, in sicer radi prevelike cenitve, dočim so bile letos cenitve nižje, vsled česar je bilo privabljenih veliko število kupcev, ki so nakupili neznanse množine hrastov, ali ne na škodo prodajalcev, kajti cenilne cene so bile preplačane do 45%.

Na sploh pa naj bo tu takoj omenjeno, da lesni uvozi avstroogrške monarhije ne morejo vzročiti nikakega vznemirjenja in ne igrajo nikake vloge nasproti obilnim množinam lesnega izvoza naše monarhije, k'kor to dokažem v enem prihodnjih člankov.

(Dalje pride.)

Anton Pucelj

brivec,

priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele svoji

brivski delavnici

na Travniku

In na Stolnem trgu št. 2.

Jakob Šuligoj,

UPAR

v Gorici,

c. kr. železnice Gosposka ulica št. 25.

Priporočam svojo zalogo raznovrstnih švicarskih ur posebno jako imenitne in dobre pariške žepne ure z znamko Zenith za gospode. Za službo so jako natančne ter se dajo vravnati do sekunde; poroštvo dajam 5 let.

V zalogi imam tudi raznovrstne šivalne stroje najnovjših sistemov po zelo nizkih cenah; dajam tudi na obroke.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastonj in poštnino prate

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Meat št. 249. — (Češko).

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku št. 5.

Edina civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso pripravo za vojaški stan, nepremočljive haveloke in sobne Sakeje. Posebno priporočam ravnodošle površne obleke za dame in obleke za dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča
briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poljena.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jellnu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in tuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“-pivo.

V Ameriko potujoči

naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbart

v Buchsu ali Baslu (Švica)

Generalno zastopstvo francoske prekmorske brzoparobrodne družbe

Havre - New York.

Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

== Spretnega ==

opekarskega mojstra

== kateri razume tudi strojna dela, sprejme ==

Davorin Tombah

Sv. Vid niže Ptuja (Štajersko).

Išče se

komptoarista

veščega slovenščine, nemščine in italijanščine ter amerikanškega knjigovodstva.

Vstop takoj.

Kje, pové upravništvo „Soča“.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnicami

love sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

|| 129 odlikovanj ||

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pečivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljuba solidne postrežbo po jako zmernih cenah.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja).

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehnično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pusk in samokresov.

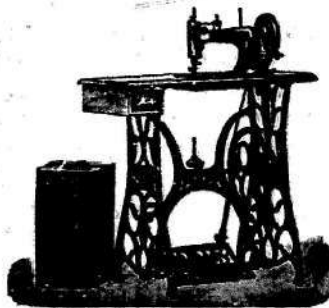
Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokoles jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagojavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno nihi ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res Pfaffovi šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s Pfaffovim. Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno, Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene. Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravni za umelno vezenje (recamiranje) ter se počujejo brezplačno. Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsake tovarne. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati Pfaffove šivalne stroje. Zaloga Pfaffovih šivalnih in črpuh strojev v Gorici via Municipio Štev. 1 SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Prva kranjska z vedno silo na turbine delujoča tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjske priporoča sl. občinstvu, precast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. natančno in trpežne izdelane stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd. Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano. Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine. Na željo pošlje tvrdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko. Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Posestvo na prodaj,

prav v lepem kraju v Rožni dolini na Koroškem, blizu nove državne železnice. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara gostilna, trgovina ter prodaja tobaka, pripravljeno tudi za druge kupčije. — Proda se tudi sama hiša z obrtom. — Cena posestvu je 10.600 kron, polovico je plačati takoj, drugo po dogovoru. — Naslov pové iz prijaznosti upravnitvo »Soče«.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

— priporoča sledeče zvezke —

TALIJE:

- I. zvezek: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — (4 možke, 3 ženske osebe.)
 - II. „ : Bratranec. Burka v enem dejanju. — (2 možki, 3 ženske osebe.)
 - III. „ : Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 4 ženske osebe.)
 - IV. „ : Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 1 ženska oseba.)
 - V. „ : Doktor Hribar. Veseloigra v enem dejanju. — (5 možkih, 3 ženske osebe.)
 - VI. „ : Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veselo igra v enem dejanju. — (2 možki, 2 ženski osebi.)
 - VII. „ : Putifarka. Burka v enem dejanju. — (3 možke, 2 ženski osebi.)
 - VIII. „ : Čitalnica pri branjevki. Burka v enem dejanju. — (2 možki, 5 ženskih oseb.)
 - IX. zvezek: Idealna tašča. Veseloigra v enem dejanju. — (1 možka, 3 ženske osebe.)
 - X. „ : Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. — (6 možkih, 3 ženske osebe.)
 - XI. „ : Dve tašči. Veseloigra v enem dejanju. — (4 možke, 3 ženske osebe.)
 - XII. „ : Mesalina. Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 3 ženske osebe.)
- Vsak posamezen zvezek stane 40 vin., po pošti 5 vin. več.

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne A. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Denca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena K 1.—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarje in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žyvilja ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1.—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kaj pridem z vojne!« — 4. Pomladni mrz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. — Cena K 1:20
- IV. knjiga: 1. Businja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena K 1:20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1:20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1:20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1:20

»Vene slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevo pošiljamo cenik naše književne zaloge.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

književnico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Vsakdanji kruh

so postale

= Ilirske testenine =

vsled svojega izbornega okusa, obilne redilnosti ter hitre in jednostavne priprave. Za Goriško in Gradiščansko nahaja se odslej zaloga pri g. Jos. Rovan-u v Gorici, ulica Rabata št. 20 in 22.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje. Zadruginski vplač. jejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.300—
b) vplačani 405.188—
Dana posejila 1.631.164—
Vloge 1.203.438—

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrtni zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovaško-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder poslaja.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Dobi se povsod! Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: Humbert Bozzini -- Gorica.